

BULLETIN

POHJOISMAIDEN INVESTOINTIPANKKI • HEINÄKUU 2002

TEEMA YMPÄRISTÖHANKKEET

Pohjoismainen teollisuus
panostaa kierrätykseen

Ympäristökysymykset ovat avainkysymyksiä

Matti Uusikylä

» Saasteet eivät kunnioita valtioiden rajoja. «

YMPÄRISTÖINVESTOINNIT ovat olleet 1990-luvun alusta lähtien tärkeällä sijalla NIBin antolainautoinnassa. Tähän NIBin suuntautumiseen on kaksi syytä: Pohjoismaat, pankin omistajat, ovat asettaneet ympäristönsuojelukysymykset ja kestävä kehityksen etusijalle, ja toisaalta saasteet eivät kunnioita valtioiden rajoja, mikä tuo ympäristötyöhön rajat ylittävän näkökulman – joka on yksi pankin toiminnan peruspilareista.

Kestävä kehitys liittyy ympäristökysymyksiä sekä taloudellisia ja sosiaalisia näkökohtia. Brundtlandin komission vuonna 1987 julkaisemassa raportissa *Our Common Future* olevan alkuperäisen määritelmän mukaan kestävä kehitys tarkoittaa nykyhetken tarpeiden tyydyttämistä ilman, että vaarannetaan tulevien sukupolvien mahdollisuudet tyydyttää omat tarpeensa. Tästä yleisestä määritelmästä ollaan tosin laajasti yhtä mieltä, mutta viime vuosina kestävästä kehityksestä on tullut paljon enemmän kuin poliittisesti korrekti fraasi. Käsitteen merkitys konkretisoituu entisestään suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä yhteiskunnassa että elinkeinoelämässä.

NIBin toiminnassa keskustelu kestävästä kehityksestä ja ympäristökysymyksistä kuuluu arkipäivään. Kaikki pankille tulevat lainahakemukset käydään läpi systemaattisesti ympäristönäkökohdat huomioon ottaen ja luokitellaan hankkeen aiheuttamien ympäristövaikutusten perusteella. Myös hankkeen sosiaaliset vaikutukset otetaan huomioon. Joka vuosi NIB hylkää joukon lainahakemuksia hankkeiden ympäristöhaittojen takia.

YMPÄRISTÖINVESTOINNIT, joiden rahoitukseen NIB on osallistunut, ovat liittyneet hankkeisiin, joilla on sekä suoria että epäsuoria positiivisia ympäristövaikutuksia. Suoria ympäristöinvestointeja ovat esimerkiksi jätevedenpuhdistukseen, jätehuoltoon, kierrätykseen ja teollisuuden ja voimaloiden savukaasujen puhdistukseen liittyvät hankkeet. Epäsuoria ympäristöinvestointeja ovat mm. biopolttoaineilla toimivat voimalat, tuuli-voimalat ja investoinnit uuteen, ympäristön

huomioon ottavaan tuotantotekniikkaan teollisuudessa, esimerkiksi klooriton valkaisu selluteollisuudessa.

Vuoden 2001 lopussa NIBin lainakanta ympäristöön liittyvien hankkeiden osalta oli yhteensä yli 1,4 miljardia euroa. Suuri osa näistä lainoista on myönnetty erityisiin ympäristöinvestointeihin Pohjoismaissa ja Pohjoismaiden lähialueilla, ja monet niistä ovat auttaneet vähentämään haitallisia, yli valtioiden rajojen kulkeutuvia päästöjä.

NIB on usean vuoden ajan noudattanut yleisesti hyväksyttyjä kansainvälisiä periaatteita ympäristökysymysten käsittelyssä. Ne on nyt koottu yhteen pankin ympäristöpolitiikaksi, joka kodi-foitiin ja uudistettiin vuonna 2001.

Tärkeä osa pankin ympäristötyötä on henkilöstön ympäristötietouden ja laina-asiakkaidemme ympäristötietoisuuden lisääminen. Tätä olemme tehneet mm. kutsumalla yhteistyökumppaneita koolle ympäristöä käsitteleviin seminaareihin. Ensimmäinen rahoituksen välittäjille tarkoitettu ympäristöpäivä järjestettiin vuonna 1997 Islannissa ja viimeisin, johon osallistui pankin tanskalaisia ja ruotsalaisia rahoituksen välittäjiä, tänä keväänä Kööpenhaminassa.

NIB ON VIIME VUOSINA tukenut aktiivisesti ympäristöä parantavia hankkeita Pohjoismaiden lähialueilla. Nämä toimet on toteutettu rinnan Pohjoismaihin tehtyjen laajojen investointien rahoituksen kanssa. Kasvava pohjoismainen teollisuus sekä Pohjoismaiden maatalous ovat kehittyneet ympäristön kannalta entistä parempaan suuntaan. Tässä Bulletinin numerossa esittelemme joitain konkreettisia esimerkkejä siitä, kuinka Pohjoismaiden teollisuus vaikuttaa osaltaan kestäväan kehitykseen ja ympäristön suojeluun.

Ympäristökysymykset eivät ole avainkysymyksiä pelkästään NIBille vaan myös NIBin asiakkaille, joista esittelemme muutaman seuraavilla sivuilla.

Jón Sigurðsson
Heinäkuussa 2002

PÄÄKONTTORI

Fabianinkatu 34
PL 249
00171 Helsinki

Puhelin (09) 18 001
Faksi (09) 1800 210

MUUT KONTTORIT

KÖÖPENHAMINA

Landgreven 4
DK-1301 København K
Tanska
Puhelin +45 33 144 242
Faksi +45 33 322 676

OSLO

Dronning Mauds gate 15
c/o Eksportfinans
N-0119 Oslo
Norja
Puhelin +47 2201 2201
Faksi +47 2201 2202

REYKJAVÍK

Kalkofnsvegur 1
c/o Se_labanki Íslands
IS-150 Reykjavík
Islanti
Puhelin +354 5 699 996
Faksi +354 5 629 982

TUKHOLMA

Västra Trädgårdsgatan 11 B
c/o AB Svensk Exportkredit
S-111 35 Stockholm
Ruotsi
Puhelin +46 8 613 8525
Faksi +46 8 205 728

SINGAPORE

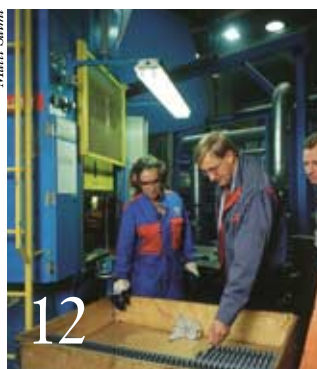
78 Shenton Way # 16-03
Singapore 079120
Puhelin +65 6227 6355
Faksi +65 6227 6455

Clues Grimsen/Bildhuset

4	Pohjoismaista yhteistyötä sävelin	19	Tilinpäätösraportoinnin avoimuus lisääntyy
	TEEMA: YMPÄRISTÖHANKKEET	20	Ympäristökysymykset ajan-kohtaisia rahoituslaitoksille
6	SSAB puhdistaa ja kierrättää	22	Ajankohtaista Pohjoismaiden rahoitusryhmästä
8	Norske Skogin ympäristötyö maailmanlaajuista	24	Uutisia
12	Kuusakoski ja Alteams kierrätävät alumiinin täydellisesti	26	NIB lyhyesti
14	Panoraama	27	NIB vuonna 2001
16	Aika ottaa kantaa Baltiaan	28	Vuosikertomus sähköisesti

Matti Salmi

Henrik Schütt

Knut Væseth

BULLETIN

Pohjoismaiden Investointipankin asiakaslehti ilmestyy englanniksi, ruotsiksi, suomeksi ja tanskaksi.

TOIMITUS

Jamima Löfström, päätoimittaja
Linda Hintze, Gunilla Nyman, Pelagia Pekonen ja Pamela Schönberg

Tuotanto ja taitto

Journalistgruppen JG AB, Tukholma
Paino Nomini, Helsinki

JULKAISIJA

POHJOISMAIDEN INVESTOINTI-PANKKI
Fabianinkatu 34
PL 249
00171 Helsinki
Puhelin: (09) 18001
Faksi: (09) 1800 210
Internet: www.nib.int
Sähköposti: info@nib.int

OSOITTEENMUUTOKSET

Faksi: (09) 612 1417

Kannen kuva
Ulf Sjöstedt

Hilma Röjder

Orkester Norden on yhteistyöprojekti, johon osallistuvat kaikki Pohjoismaat. Yksi Orkester Nordenin perusajatuksista on pohjoismaisen musiikin vieminen eri puolille maailmaa. Tänä vuonna orkesteri tekee kiertueen Kiinassa.

Pohjoismaista yhtei

YHTEISPOHJOISMAINEN PROJEKTI

Orkester Norden on monen pohjoismaisen musiikkipiirin yhteinen projekti, jonka takana ovat Norjan musiikkineuvosto, Lions Club, Norden-yhdistysten liitto, Jeunesses Musicales ja Pohjoismainen konservatorioneuvosto. Tuotannosta vastaa ruotsalainen Rikskonserter. Orkesterin taloudellisia tukijoita ovat NIB, joka on myös pääsponsori, Pohjoismaiden neuvosto sekä Pohjoismainen musiikkikomitea NOMUS.

Orkester Nordenin tarkoituksena on tuoda esiin nuoria muusikoita ja edistää heidän kehitystään. Toinen tavoite on tehdä pohjoismaista musiikkia tunnetummaksi.

– **TÄMÄ ON KIVAA JA HAUSKAA.** Nuoret muusikot ovat taitavia, innostuneita ja positiivisia. ”Kerro mitä minun pitää tehdä, niin minä teen sen” on heidän asenteensa.

Chatarina Martinssonin äänensävy on yksinomaan duurivoittainen. Hän on Orkester Nordenin manageri ja orkesterin henkilöitymä. Hänen kädessään on vertauskuullinen tahtipuikko eli hän huolehtii siitä, että kaikki tarvittava tulee tehdyksi. Palasia, jotka on saatava lokahtamaan paikoilleen, on paljon, ja mukana pelissä on lukuisia musiikkialan laitoksia.

– Orkesteri on kaikilta osiltaan pohjoismainen yhteistyöprojekti, Chatarina Martinsson toteaa.

Sinfoniaorkesterin jäseniksi valitaan koe-soittojen perusteella joka vuosi noin sata opiskelijaa eri musiikkikorkeakouluista. Kaikki Pohjoismaat ovat edustettuina ja myös nuoria baltteja on osallistunut orkesterikiertueeseen.

Musiikkikorkeakouluista saadaan muusikoita ja sinfoniaorkestereista etevä opettajia. Orkesteri on myös onnistunut houkut-

telemaan nimekkäitä taiteellisia johtajia, kuten Esa-Pekka Salonen ja Paavo Järvi. Joka vuosi tilataan sävellysteos joltakin pohjoismaiselta säveltäjältä.

Myös orkesterin ympärillä oleva verkosto on tärkeä. Siihen kuuluu mm. Lions Club, joka myöntää stipendejä.

– Orkesteriin pääsystä on tullut entistä tavoitellumpaa sen jälkeen kun sen toiminta alkoi kymmenen vuotta sitten, Chatarina Martinsson sanoo. Myös orkesterin jäsenyyttä hakevien muusikoiden taso nousee.

– **TOIVOMME, ETTÄ VOIMME ANTAA** muusikoille hyvän orkesterikoulutuksen. He saavat soittaa etevien solistien ja kapellimestareiden kanssa, ja heitä ohjaavat suurten pohjoismaisten sinfoniaorkestereiden parhaat kyvyt.

Orkesterin ohjelmiston on oltava niin houkutteleva, että parhaat muusikot hakevat orkesterin jäsenyyttä. Ohjelmisto on kansainvälinen ja vaihteleva, ja ylimääräisenä haasteena on yleensä jokin suuri romanttinen teos. Tänä vuonna kuullaan

Hakun Röjler

Nikolaj Viltoft, 24, opiskelee Tanskan kuninkaallisen musiikkikonservatorion orkesterimuusikkolinjalla.

Cecilia Johansson, 23, opiskelee Norjan musiikkikorkeakoulussa Oslolla ja on mukana Orkester Nordenissa toista vuotta.

styötä sävelin

Stenhammaria, Sibeliusta ja Zostakovitzia sekä norjalaisen säveltäjän John Persenin teoksen kantaesitys.

Viime vuonna orkesterin kiertue ulottui Englantiin ja Skotlantiin. Orkesteri huomattiin tiedotusvälineissä, ja se sai hienot arvostelut. Tänä vuonna kiertue ulottuu Kiinaan saakka, jossa on neljä esiintymistä parin viikon aikana heinäkuussa.

Konsertteja on myös lähempänä, mm. Malmössä ja Kööpenhaminassa. Pohjoismaiden neuvoston 50-vuotisjuhlien yhteydessä Helsingissä lokakuussa pidettävä konsertti lähetetään suorana tv-lähetystenä Pohjoismaihin.

Tanskalainen trumpettisti Nikolaj Viltoft ja ruotsalainen viulisti Cecilia Johansson olivat mukana orkesterissa jo viime vuonna, ja he osallistuvat myös tämän vuoden Kiinan-kiertueelle.

– ORKESTER NORDENILLA ON OLLUT suuri merkitys minun kehitykselleni, sanoo 24-vuotias Nikolaj Viltoft, joka opiskelee Tanskan kuninkaallisen musiikkikonserva-

torion orkesterimuusikkolinjalla. Jos haluaa tulla hyväksi orkesterimuusikoksi, on oltava ahkerasti paikalla. Saan myös teknisiä vinkkejä ja pystyn yhä paremmin tulkitsemaan eri teoksia.

Myös 23-vuotias Cecilia Johansson, joka opiskelee Norjan musiikkikorkeakoulussa Oslolla, on sitä mieltä, että orkesterissa mukanaolosta on hänelle paljon hyötyä.

– Saan hyvää kokemusta orkesterissa soittamisesta, vaikka tuntuukin raskaalta, kun on niin paljon harjoituksia ja konsertteja lyhyessä ajassa, hän sanoo. Odotan Kiinanmatkaa ja arvostan Orkester Nordenin kautta saamiani kontakteja muihin muusikoihin.

CHATARINA MARTINSSON, joka johtaa orkesterin parissa tehtävää työtä, on aiemmin työskennellyt Ruotsin suurten orkestereiden kanssa, joten hän tietää, mitä vaaditaan, jotta kaikki asiat ja ihmiset pysyisivät tahdissa. Hänen innostuksestaan ei voi erehtyä. Hän puhuu lähes lyhyisin sanakääntein orkesterista, muusikoiden taidois-

ta ja heidän saamastaan ammattimaisesta koulutuksesta.

Chatarina Martinssonin mielestä on päivänseivä, että Orkester Norden vahvistaa pohjoismaista yhteenkuuluvuutta.

– Muusikot tapaavat nuoria muista Pohjoismaista ja havaitsevat yhtäläisyyksiä ja eroja tehdessään yhdessä luovaa työtä. He oppivat paljon pohjoismaisista naapureistaan.

KAIKKI ORKESTER NORDEN -projektissa mukana olevat tahot auttavat myös lisäämään ymmärtämystä yli valtioiden rajojen.

Lisäksi orkesteri saattaa omalta osaltaan Pohjoismaita musikaaliselle kartalle.

– Kuka tietää, ehkä kuulijat haluavat kuulla lisää Sibeliusta. On hienoa edustaa Pohjoismaita näin hyvän orkesterin kanssa, Chatarina Martinsson sanoo. ■

SSAB puhdistaa ja kierrättää

Suuri menestys ympäristön kannalta. Näin kuvaa SSAB:n Luulajas-
sa sijaitsevan koksaamon johtaja Dan Geidemark viime vuonna
tehtyä suurta ympäristöinvestointia. Uuden puhdistuslaitteiston
arvioidaan vähentäneen koksinvalmistuksessa syntyviä
pölypäästöjä neljällä viidesosalla.

TÄMÄ ON SSAB TUNNPLÅT

SSAB Tunnplåt AB kuuluu SSAB
Svenskt Stål -konserniin, sen liike-
vaihto on runsaat 8 miljardia
Ruotsin kruunua ja sillä on 4 400
työntekijää Borlångessä, Luulajas-
sa, Finspångissa ja Ronnebyssä.
Sillä on tytäryhtiöt Suomessa ja
Tanskassa sekä muutamassa
muussa Euroopan maassa. SSAB
Tunnplåt on Pohjoismaiden suurin
teräsohutlevyjen valmistaja ja yksi
Euroopan johtavista erikoislujan
teräksen kehittäjistä ja valmista-
jista. Yhtiöllä on Luulajassa kok-
saamo, masuuni ja terästehdas.
Sieltä teräs toimitetaan rautateitse
Borlängeen, jossa sijaitsevat yhtiön
valssaamot ja ohutlevyjen pinnoi-
tuslaitokset.
SSAB-konserni vie suuria määriä
terästä Tanskaan, Suomeen ja
Norjaan. Toimitukset ovat jatkuvia.

SSAB:n Luulajassa sijaitsevalla tytär-
yhtiöllä Tunnplåt AB:llä on ollut edessään
suuria ympäristöön liittyviä haasteita siitä
lähtien, kun yhtiö perustettiin vuonna
1988. Masuuni, jossa valmistetaan raaka-
rautaa rautamalmista, terästehdas, jossa
raakauraa jalostetaan edelleen valmiiksi
teräkseksi, sekä koksaamo, jossa valmiste-
taan koksia masuunien varten – näissä kai-
kissa on tuotantoa ja prosesseja, joihin liit-
tyy ympäristövaikutuksia.

Yhtiö on tehnyt intensiivisesti työtä jat-
kuvien ympäristöä parantavien toimien
toteuttamiseksi; tavoitteena on ollut lähin-
nä prosesseista aiheutuvien päästöjen
vähentäminen mutta myös kierrätyksen
lisääminen. Viimeksi kuluneen vuoden
aikana ympäristötyössä on keskitytty
ennen kaikkea yhtiön koksaamon pöly-
päästöjen vähentämiseen.

SSAB:n tehtaille Luulajaan tuodaan lai-
valla miljoona tonnia kivihiiltä vuodessa.
Koksaamon patterissa, jossa on 54 suurta
uunia, kivihiili muuttuu koksiksi korkeassa
lämpötilassa, minkä jälkeen valmis koksi
työnnetään ulos uuneista ja kuljetetaan
edelleen masuuniin.

VUONNA 2000 SSAB teki päätöksen ympä-
ristöinvestoinnista, jonka tarkoituksena oli
vähentää merkittävästi koksin uuneista
purkamisen yhteydessä syntyviä päästöjä.
Yritys investoi uuteen koneeseen, joka

kerää koksin uuneista, imuhuuvaan, joka
kerää hiukkaset, sekä pölynsuodatuslaittee-
seen.

Investointi mahdollistaa myös sen, että
suurin osa käsiteltävistä päästöistä voidaan
käyttää uudelleen koksausken yhteydessä.
Investoinnin rahoitus järjestyi Pohjoismai-
den Investointipankin myöntämällä pitkä-
aikaisella lainalla.

Uusi laitteisto otettiin käyttöön tämän
vuoden tammikuussa. Jatkuvat mittaukset
osoittavat, että yhtiö täyttää nyt selvästi sen
ympäristöluvan ehdoissa olevat päästövaa-
timukset.

– Etenkin työympäristö on parantunut
selvästi, sanoo Dan Geidemark. Suurin osa
aiempien päästöjen sisältämistä hiukkasista
leijaili laitoksen ylle.

UUTTA IMULAITETTA koskeva ohjearvo on
kymmenen milligrammaa pölyä kuutio-
metriä kohti, mutta nykyiset päästöt ovat
alle viisi milligrammaa kuutiometriä kohti.
Yritys on toisin sanoen vähentänyt koksa-
mosta peräisin olevia pölypäästöjä yli 80
prosenttia viime vuoteen verrattuna, ker-
too Hans Olsson, joka toimii Luulajan lai-
tosten ympäristöpäällikkönä.

– Koksaamon uunit ovat vanhoja, ja ne
aiotaan kunnostaa tulevan vuoden aikana.
Uskomme, että näiden toimien avulla mei-
dän on mahdollista vähentää pölymääriä 90
prosenttia, Hans Olsson sanoo.

Ylempi kuva: Imuhuuvu muistuttaa suurta laatikkoa. Alempi kuva: Ennen puhdistuslaitteiston käyttöönottoa ilmaan levisi suuria määriä pölyä, kun valmis koksi purettiin.

SSAB:n ympäristötyötä ohjaa ympäristöpolitiikka, joka sisältää konkreettisia suuntaviivoja ja mitattavissa olevia tavoitteita. Ympäristöpolitiikan mukaan kaiken toiminnan on oltava resursseja säästävää ja tehokasta raaka-aineiden, energian ja muiden luonnonvarojen käytön osalta. Resursien ja energian käyttö sekä ympäristön kuormitus vähenevät ja ovat kansainvälisesti katsottuna alhaisella tasolla.

YRITYS ON MYÖS laatinut ympäristöselosteita, joissa kerrotaan terästuotteiden valmistuksen ympäristövaikutuksista. Lisäksi SSAB valmistelee parhaillaan kansainvälisen ISO 14001 -ympäristöjärjestelmän käyttöönottoa. Luulajan laitosten arvioidaan olevan sertifioituja syksyllä.

– Yritys on nyt tehnyt valtaosan siitä, mikä on mahdollista tehdä prosesseista peräisin olevien päästöjen vähentämiseksi,

150 MILJOONAA KRUUNUA YMPÄRISTÖ-INVESTOINTEIHIN

Pohjoismaiden Investointipankki on lainannut 150 miljoonaa Ruotsin kruunua SSAB:n Luulajassa sijaitsevan koksaamon ympäristöinvestointeihin. Laina-aika on peräti seitsemän vuotta, mille SSAB:n rahoitusjohtaja Göran Fritzell antaa arvoa.

– Koska investoinnit ovat suuria ja hyvin pitkäaikaisia, on tärkeää varmistaa niiden rahoitus mahdollisimman pitkäksi ajaksi. Perinteisiltä markkinoilta on vaikea saada pitkäaikaisia lainoja hyvillä ehdoilla. Mahdollisuus tarjota tällaisia lainoja on Pohjoismaiden Investointipankin vahvuus. Vaihtoehtona meille olisi ollut lyhempiaikainen laina ja huomattavat korkoehdot.

Viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana SSAB on investoinut mittaviin prosessien ja ympäristön parannustoiimiin Luulajan masuuniin ja terästehtaan osalta. Koksaamoinvestointi on johtanut päästöjen vähenemiseen, kun taas investointi uuteen masuuniin tuo mukanaan välillisiä positiivisia ympäristövaikutuksia resurssien tehokkaamman käytön ansiosta.

ympäristöpäällikkö Hans Olsson toteaa. Myös lähistöllä olevien asuinalueiden karsimien meluhaittojen lieventämisestä on pidetty tärkeänä. Tulevaisuudessa toimet suunnataan ennen kaikkea kaatopaikoilta ja varastoista peräisin olevien päästöjen vähentämiseen. ■

Norske Skogin ympäristötyö maailmanlaajuista

Norske Skogin ympäristöstrategiassa painotetaan ilmastovaikutuksiin ja metsänhoitoon liittyviä tekijöitä. Keskeinen käsite tässä yhteydessä on kestävä kehitys.

NORSKE SKOG MUODOSTETTIIN vuonna 1989, kun useat norjalaiset paperitehtaat yhdistyivät. Siihen aikaan ympäristökysymykset liittyivät pääasiassa päästöihin. Valtion silloin myöntämiin toimilupiin liitettiin niin tiukkoja päästövaatimuksia, että Norske Skog joutui uudistamaan kaikki tehtaansa.

– Se oli suuri harppaus eteenpäin ja hyvä esimerkki siitä, kuinka paikallisista ongelmista päästään eroon, sanoo Norske Skogin ympäristökoordinaattori Rune Andersen.

1990-luvulla, Norske Skogin laajentumisen myötä, ympäristötyö alkoi saada entistä enemmän maailmanlaajuisia piirteitä. Päästöt vesistöihin vähenivät edelleen. Painopiste siirtyi yhä enemmän ilmastovaikutuksiin ja metsänhoitoon liittyviin kysymyksiin.

Vuonna 2000, uusiseelantilaisen Fletcher

Challenge Paperin oston jälkeen Norske Skog määritteli ympäristöpolitiikkansa uudelleen. Fletcher Challenge Paperilla oli tehtaita Uudessa-Seelannissa, Australiassa, Malesiassa, Brasiliassa, Chilessä ja Kanadassa.

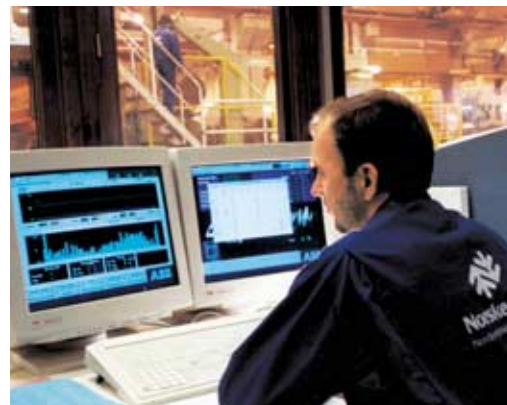
– Silloin tapahtunut laajentuminen huomioon ottaen oli itsestään selvää, että ajattelutapaa oli pyrittävä muuttamaan, Rune Andersen sanoo.

Se että metsänhoitoa on alettu pitää niin tärkeänä kysymyksenä, johtuu hänen mukaansa lisääntyneestä kiinnostuksesta kestävästä metsänhoitoa kohtaan. Metsä ei ole vain puita, jotka kasvavat ja sen jälkeen korjataan, vaan se on myös paikka, jossa voi esimerkiksi vaeltaa ja metsästää.

Kestävä metsänhoito varmistetaan sertifiointijärjestelmän avulla. ►

» Ympäristötyössä painotetaan nyt ilmasto-vaikutuksia ja metsänhoitoa, mutta voidaan arvioida, että kemikaalien käytöstä tulee tulevaisuudessa tärkeä kysymys. «

Knut Våderb

Puunjalostuskonserni Norske Skog on maailman toiseksi suurin painopaperin valmistaja, jolla on tuotantoa viidessätoista maassa.

NORSKE SKOG KASVUSSA

Puunjalostuskonserni Norske Skog on maailman toiseksi suurin painopaperin tuottaja. Vuonna 1990 yhtiöllä oli tehtaita vain Norjassa. Nykyään konserni tuottaa paperia viidessätoista maassa viidellä mantereella.

– Pidämme itseämme alan globaaleimpana yrityksenä, sanoo konsernin sijoittajasuhteista vastaava Jarle Langfjæran.

Kasvu on tapahtunut yritysostoin. Viimeisin, ja suurin, hankinta oli uusi-seelantilainen Fletcher Challenge Paper vuonna 2000. Se on kaikkein suurin norjalaisen yrityksen koskaan tekemä yritysosto.

NIB on tehnyt pitkäaikaista, hyvää yhteistyötä Norske Skogin ja sen norjalaisten fuusiokumppaneiden kanssa jo 1970-luvun lopusta lähtien. Pankki on myöntänyt kaksitoista lainaa, joista viimeinen liittyy Skognissa Norjassa sijaitsevan paperitehtaan yhteyteen rakennetun keräyskuitulaitoksen rahoittamiseen. Laitos pystyy vastaanottamaan 170 000 tonnia keräyspaperia vuodessa eli 70 prosenttia kaikesta kierrätyskelpoisesta keräyspaperista Norjassa.

Norske Skog

Norske Skog on laajentunut nopeasti eri puolille maailmaa. Ylläolevat laitokset sijaitsevat Norjassa (ylin kuva), Tasmaniassa (alhaalla vas.), ja Italiassa (alhalla oik.).

- – Maailmanlaajuisesti on olemassa sertifiointijärjestelmä FSC (Forest Stewardship Council). Norjassa on kuitenkin paljon pienmetsänomistajia, minkä vuoksi tilanne on niin erilainen, ettei FSC sovellu meille, Rune Andersen sanoo.

Norjassa sertifiointijärjestelmä on nimeltään ”Elävä metsä” (Levende skog). Se kehitettiin 1990-luvun lopussa paperiteollisuuden, metsänomistajien, viranomaisten ja muutaman ympäristöjärjestön välisenä yhteistyönä.

Työ näiden kahden järjestelmän yhteen sovittamiseksi on parhaillaan käynnissä.

NORSKE SKOGIN YMPÄRISTÖPOLITIIKAN mukaan yritys asettaa sertifioidut metsät

etusijalle. *Päteekö tämä, vaikka se merkitsee kalliimpaa hintaa?*

– Kyllä, olemme maksaneet hieman enemmän sertifioidusta puusta, Rune Andersen sanoo. Tämä ei kuitenkaan enää nykyään ole ajankohtainen ongelma Norjassa, sillä kaikki ostamamme puu on peräisin sertifioiduista metsistä.

Norske Skogin vuoden 2001 ympäristöraportissa kuvataan sertifiointin kriteerit yksityiskohtaisemmin. Vaatimuksiin kuuluu muun muassa metsien biologisen monimuotoisuuden säilyttäminen ja palauttaminen, metsien terveen ja elinkelpoisen ekosysteemin turvaaminen, metsän taloudellisten resurssien kehittäminen ja sen sosiaalisista tehtävistä huolehtiminen.

Norske Skogin kierrätyskuitulaitos Skognissa on osaksi rahoitettu Pohjoismaiden Investointipankin myöntämällä lainalla

Varmistaakseen, että metsätaloutta harjoitetaan vakavasti otettavalla tavalla, Norske Skogin tarkastajat kiertävät tarkastamassa metsiä, jotka toimittavat puuta konsernin viidellä eri mantereella sijaitseviin tehtaisiin.

– Toimintaperiaatteenamme on, että vaatimukset ovat samat kaikkialla. Samojen vaatimusten käyttöönotto tulee kuitenkin viemään aikaa, etenkin Euroopan ulkopuolella sijaitsevilla tehtaissa, Rune Andersen sanoo.

Yksi osa ympäristötyötä on vastuun ottaminen siitä, mitä tuotetaan. Norske Skogin tapauksessa kyse on pääasiassa viikko- ja päivälehtien paperista.

NORJAN YMPÄRISTÖMINISTERIÖ ja Nors-

ke Skog aloittivat 1990-luvun alussa ainutlaatuisen yhteistyön, jonka tarkoituksena oli käynnistää keräyspaperin keräys. Työryhmä, johon kuului viranomaisten, Norske Skogin, Norske Avisers Landsforbundin, Ukepressens informasjonskontorin ja Kommunen Sentralforbundin edustajia, päätti rakentaa laitoksen tätä tarkoitusta varten.

Laitos rakennettiin Norske Skogin Skogin-tehtaan yhteyteen, ja se otettiin käyttöön syyskuussa 2000. Laitos on Norjan ainoa keräyskuitulaitos, ja se rahoitettiin osaksi Pohjoismaiden Investointipankin myöntämällä lainalla.

– Norjassa riittää yksi laitos. Jos niitä olisi enemmän, meidän olisi tuotava keräyspa-

peria ulkomailta, Rune Andersen sanoo.

Hän huomauttaa, että ympäristötyö on olennainen osa kestävästä kehityksestä, johon kuuluu sekä taloudellinen että ympäristöön liittyvä ja sosiaalinen ulottuvuus.

– Ympäristötyössä painotetaan nyt ilmastovaikutuksia ja metsänhoitoa, mutta voidaan arvioida, että kemikaalien käytöstä tulee tulevaisuudessa tärkeä kysymys. Myös sosiaalisten näkökohtien merkityksen voidaan ennustaa kasvavan.

– Jo nyt näemme, että yritykset ovat alkaneet laatia ympäristöraporttien sijasta kestävän kehityksen raportteja, Rune Andersen toteaa. ■

Kuusakoski ja Alteams kierrättävät alumiinin täydellisesti

Alumiinien kierrätys sujuu Suomessa niin hyvin, että vanhalta NMT-tukiasemalta talteenotettu alumiini voidaan käyttää uudelleen vaikkapa uuden 3G-verkon rakentamisessa.

KEVYTVALUJEN VALMISTAJA Alteams Oy syntyi, kun Kuusakoski-konsernin valimoryhmään kuuluneet Jyskän Metalli, Laihian Metalli ja Lopen Metallivalimo fuusioituivat vuodenvaihteessa.

Yrityksen sisäiset rakennejärjestelyt jatkuivat keväällä, kun Alteams osti ruotsalaisen kilpailijansa Stilexo Industri AB:n. Ruotsin kilpailuviranomaiset siunasivat yrityskaupan toukokuussa.

Tällä hetkellä Alteams on Pohjoismaiden suurimpia kevytvalujen valmistajia.

– Tässä on todellakin tapahtunut melko paljon viimeisen puolen vuoden aikana, naurahtaa Alteamsin toimitusjohtaja Panu Routila, uuden yrityksen uusi johtaja.

Yrityskaupalla pyrittiin vahvistamaan Alteamsin asemia Skandinaviassa ja myös Aasiassa, sillä Stilexo omistaa tehtaan Kiinassa.

– Jotta Aasiassa pystyy olemaan kilpailukykyinen, täytyy tuotteet valmistaa siellä. Lisäksi kuuden viikon mittainen kuljetusmatka Euroopasta Aasiaan on liian pitkä, koska markkinoiden sykli on nopea.

Stilexon Jönköpingin tehdas on puolestaan yhden päivän matkan lähempänä Länsi-Euroopan markkinoita kuin Suomi, Routila jatkaa yrityskauppateemasta.

Panu Routila tuli vetämään Alteamsia Outokummusta, jossa hänen vastuullaan oli 400 työntekijän vedetetyt kuparituotteet -yksikkö. Työ vei miehen seitsemäksi vuo-

deksi Brysseliin, Pariisiin ja Chigagoon.

Vastakuoriutuneen yrityksen toimitusjohtajan ensimmäisiä haasteita on saada oikeat ihmiset oikeille paikoille, Routila toteaa uudesta roolistaan.

FUUSIO EI ONNISTU ILMAN teollista strategiaa. Toimitusjohtajan ja myös omistajan intressissä on tehdä 600 työntekijän ja noin 100 miljoonaa euron liikevaihtoon tähtäävästä Alteamsista yhä kansainvälisempi yritys. Panu Routilalla on hyvin realistinen näkemys fuusioiden ja yrityskauppojen suhteeseen.

– Yrityskauppoja on vielä helppo tehdä, mutta todellinen haaste on viedä yrityskaupat käytäntöön, Routila toteaa.

Routilan mukaan fuusio onnistuu vain, jos sen takana on hyvä teollinen strategia ja järki, jota lähdetään toteuttamaan. Tekemisen kautta myös eri yrityskulttuurit saadaan sovitettua yhteen.

– Haltuunottovaiheessa ei pidä puhua vain abstraktista yrityskulttuurien yhteensovittamisesta, vaan ryhtyä yhdessä ratkomaan konkreettisia asioita. Jos tämä onnistuu, onnistuu integraatiokin.

Alteamsin teollisena strategiana on korkealle jalostettujen valukomponenttien tuottaminen ja asiakaslähtöinen toimintatapa.

– Jatkossa asiakasta palvellaan yhdeltä luukulta, kun aikaisemmin hän joutui mahdollisesti olemaan yhteydessä useampaankin laitokseen ja 2 - 3 eri yhteyshenkilöön.

Alteams saa raaka-aineensa, kierrätetyn alumiinin, Kuusakosken omistamasta Heinolan sekundaarialumiinisulatosta seitsemän kilon alumiiniharkkoina.

Alumiini onkin ollut Kuusakoskelle erityisen tärkeä metalli, sillä se on pystynyt jatkokehittämään sitä omissa valimoissaan.

Alteams valmistaa hyvin monenlaisia alumiinikomponentteja, alumiinivaluja, telekommunikaatioyrityksille, ajoneuvo- ja

Alteamsin toimitusjohtaja Panu Routila (oik.) ja rahoitusjohtaja Matti Tirkkonen tähtäävät myös Aasian markkinoille.

Matti Tirkkonen

Alteams on Pohjoismaiden suurimpia kevytvalujen valmistajia. Raaka-aineena käytetään kierrätettyä alumiinia.

sähköteollisuudelle sekä sairaalalaittevalmistajille.

Elektroniikkateollisuus ja verkorakentajat tarvitsevat tietenkin erilaista alumiinia kuin autonvalmistajat. Siksi tuotanto pitää saada mahdollisimman joustavaksi, siirtymisen tuotteesta toiseen täytyy olla nopeaa, Panu Routila kertoo.

Alteamsin alumiiniosia löytyy muun muassa kännyköistä ja verkkojen tukiasemista. Kierrätetty alumiini saattaa olla peräisin vaikkapa vanhoilta NMT-tukiasemilta ja päätyä uusiin 3G-verkkoon ja edelleen tulevaisuudessa 4G-verkkoihin. Kierrätys on näinollen täydellistä.

– Telekommunikaatioalan volyymit ovat vähän pudonneet. Toisaalta siellä tapahtuu paljon ja muutokset ovat nopeita, analysoi Routila tärkeätä asiakaskuntaansa.

MODERNI ALUMIINIIVALIMO ei muistuta vanhanajan valimoa, vaan pikemminkin hi-tech-yritystä automatisoituine tuotantoprosesseineen.

Alumiini on siinä mielessä mainio materiaali, että sitä on vaikea korvata toisella metallilla tai muovillakaan.

– Alumiinin tärkein ominaisuus on muotoilun vapaus. Valuliitosten käyttäminen säästää monia työvaiheita kokoonpanossa. Muita alumiinin hyviä puolia ovat lujuus sekä lämmön- ja sähköjohtavuus.

Iso merkityksensä on tänä päivänä silläkin, että alumiini on hyvin kierrätetty materiaali Suomessa.

– Asiakkaat arvostavat, että alumiini on tullut kierrätyksen kautta. Ne voivat käyttää tietoa markkinoinnissaan, kuten mekin. ■

KUUSAKOSKI KASVATTAA ITSEÄN GLOBAALEILLE MARKKINOILLE

Alteams Oy:n emoyritys Kuusakoski Group on on maailmanlaajuisesti toimiva metallinkierrätysyhtiö. Yritys tarjoaa kierrätyspalveluja sekä jalostaa metalliromua teollisuuden raaka-aineeksi.

Kuusakoski-konsernin liikevaihto oli viime vuonna 443,4 miljoonaa euroa. Yritys työllistää 1 700 henkilöä.

Maailman jätemäärä vähenee Kuusakosken toiminnan ansiosta 120 000 tonnilla vuodessa.

Kuusakosken yrityssuunnittelujohtaja Esko Mustonen katsoo uutta Alteams-yritysjärjestelyä hyvällä mielellä.

– Vanhan valimoryhmän toiminta saatiin entistä jäseentyneemmäksi. Alteamsilla on käytössään uutta potentiaalia hoitaa asiakaskunnan tarpeita kertaluokkaa paremmin.

Kuusakoski on toteuttanut kierrätysbisneksessään joukon muitakin yrityskauppoja vuoden alkupuolella. Jotta kierrätysyhtiö pystyy toimimaan globaalisti, täytyy sen olla tänä päivänä tietynkokoinen.

– Tämä on ollut pitkään pienten perheyriyten toimintaa. Teollistuminen, kriittisen massan kasvattaminen ja konsolidoituminen alkoiva alalla myöhään, kertoo Mustonen kierrätysbisneksen kehitymisestä.

Toisaalta pienikin kierrätyslaitos voi jatkossa toimia kannattavasti paikallisella tasolla, Mustonen jatkaa.

Kierrätysjärjestelmien pystyttäminen on yhä vaativampi tehtävä vaikkapa kansainvälisille elektroniikka-alan yrityksille EU-direktiivien myötä.

Näihin samoihin vaatimuksiin pitää Kuusakoskenkin pystyä vastaamaan tarjotessaan kumppaneilleen erilaisia kierrätyspalveluja ja tuotteita.

AINUTLAATUINEN YMPÄRISTÖ

Saaristo on ainutlaatuinen ympäristö, jollaista ei, Pohjolaa lukuun ottamatta, ole monessakaan paikassa maailmassa. Nämä kuvat Tukholman saaristosta on ottanut ruotsalainen valokuvaaja Claes Grundsten. Hän on julkaissut vuosien mittaan viitisentoista luontoaiheista kirjaa.

BO GÖRAN ERIKSSON, NIBIN HALLITUKSEN EROAVA PUHEENJOHTAJA:

Aika ottaa kantaa Baltiaan

Juhlavuosi 2001 oli tärkeä tienhaara Pohjoismaiden Investointi-pankille. Sellaista pulaa pääomasta, joka vallitsi pankin perustamisen aikoihin 25 vuotta sitten, ei enää ole. Valtioiden rajat eivät enää ole suuri este pääomien liikkuvuudelle.

JULKISTEN RAHOITUSLAITOSTEN ROOLI

on muuttunut ratkaisevalla tavalla – ja sen myötä myös NIBin toimintaedellytykset, sanoo Bo Göran Eriksson, pankin hallituksen eroava puheenjohtaja.

NIBin hallituksen puheenjohtajuus kiertää pankin viiden omistajamaan välillä. Bo Göran Eriksson on hoitanut tehtävää Suomen edustajana vuosina 2000–2002, ja nyt puheenjohtajuus siirtyy hänen hallituskollegalleen, ruotsalaiselle Sven Hegelundille.

Erikssonin puheenjohtajakautena on tehty laaja arviointi pankin toiminnan suunnasta. Tämän seurauksena painopiste on siirtynyt entistä enemmän Pohjoismaiden lähialueille. Hyvinvoinnin rakentaminen Pohjoismaissa ei enää ole pankin

Eriksson sanoo.

Suunnanmuutos on merkittävä – ja sen toteuttamista viiden maan johtamassa pankissa voidaan Erikssonin mukaan verrata valtamerilaivan ohjaamiseen.

– Suomen puheenjohtajuus pohjoismaisessa yhteistyössä muutosprosessin aikana oli myönteinen asia. NIBin pyrkimykset ovat lähellä sitä, mitä pohjoisen ulottuvuuden toimintaohjelmassa todetaan. Pääministeri Paavo Lipponen on henkilökohtaisesti ollut vahvasti mukana työssä.

Tärkeä hanke on Pietarin lounainen jätevedenpuhdistamo, jonka odotetaan vaikuttavan ratkaisevasti typpipäästöihin Itämeressä. Myös Ruotsin pääministeri Göran Persson on erittäin kiinnostunut hankkeesta.

TOISENA NIBIN KOHTEENA on Petsamon nikkelisulatto Murmanskin alueella.

– On olennaista, että NIB on saanut näihin kumpaankin hankkeeseen mukaan myös muita kansainvälisiä rahoituslaitoksia, muun muassa Euroopan investointipankin EIB:n ja Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin EBRD:n.

– NIB ei ole niihin verrattuna mikään suuri toimija. Mutta NIBin toiminnalla on katalyyttinen vaikutus, ja meillä on hyvät edellytykset luoda yhteistyötä. Jos pystymme esittelemään luovia ideoita ja toimi-

» The way of thinking has changed. The barriers between countries are no longer seen as so large. There is considerably greater understanding and confidence in each other. «

ainoa toimintakenttä – sen sijaan mielenkiinto kohdistuu yhä enemmän Luoteis-Venäjään, Baltiaan, Puolaan, pitkällä aikavälillä ehkä myös Valko-Venäjään ja Ukrainaan.

– Pohjoismaisesta näkökulmasta on tärkeää, että nämä maat vedetään mukaan ”hyvinvointikierteeseen”, myös poliittisessa ja demokraattisessa mielessä, Bo Göran

maan esimerkkinä, hyöty voi olla huomattavasti suurempi kuin tiukasti taloudellisiin panoksiin mitattava hyöty.

NIB on edelleen pohjoismaisen yhteistyön kulmakivi, ja sen ideologiset siteet Pohjoismaihin ovat vahvat. Pankki saa usein todisteita siitä, että juuri tätä politiikkaa haluavat, Eriksson toteaa.

POHJOISMAISEN YHTEISTYÖN EDELLYTYKSET ovat kuitenkin muuttuneet perin pohjin kymmenen viime vuoden aikana.

– Talouden yhdistyminen on ollut hyvin voimakasta. On jokseenkin paradoksaalista, että tämä on suuressa määrin seurausta Pohjoismaiden ulkopuolisista tapahtumista. EFTAn perustamisen jälkeen Pohjoismaiden kauppa pääsi vauhtiin, ja Euroopan unionin myötä integraatio harpasi aimo askeleen eteenpäin.

– Tämä kehitys on johtanut ajattelutavan muutokseen. Valtioiden välisiä esteitä ei enää pidetä niin suurina, ja ymmärtämys ja luottamus toisia kohtaan on huomattavasti suurempi kuin ennen.

Mikä merkitys on kulttuurieroilla?

– Kansainvälisestä yhteistyöstä hankkmani 30 vuoden kokemuksen perusteella voin tietenkin todeta, että asenteet ja mielipiteet ovat usein kulttuurisidonnaisia. Kulttuurierot voivat tietyissä tilanteissa olla hankala este.

NIBin kymmenjäsenisessä hallituksessa

Bo Göran Erikssonin puheenjohtajakauden aikana NIBin toiminta on painottunut entistä enemmän Itämeren itäpuolella sijaitseviin maihin. Pankin ensisijaisena tehtävänä on nyt parantaa näiden maiden edellytyksiä luoda hyvinvointiyhteiskunta, hän toteaa.

ei se, mihin kulttuuriin kukin kuuluu, ole kuitenkaan mikään suuri ongelma.

– Niin pienessä piirissä ihmiset alkavat pian nähdä toisensa yksilöinä. Sitä vastoin on oltava selvillä siitä, että kansainvälisten organisaatioiden edustajat ovat tietyssä määrin maidensa hallitusten edustajia. Tämä kuuluu asiaan, vaikka sitä ei lausuta ääneen.

– Linjakysymykset eivät voi olla yksittäisten valtioiden ohjattavissa, vaan niistä täytyy vallita olennainen yksimielisyys. Jotta tämä onnistuisi, taktiikkana on oltava poliitikkojen saaminen mukaan niin laajasti

kuin on mahdollista, Eriksson sanoo.

Keskeinen NIBin menestystä selittävä tekijä on korkein luottokelpoisuusluokitus, jonka ansiosta pankki voi hankkia varoja selvästi paremmilla ehdoilla kuin pankin lainanottajat, niin yksittäiset kehitys- ja siirtymätalousmaat kuin yritykset.

Nykyään NIB myöntää lainoja myös kunnallisiin investointeihin, esimerkiksi sähköntuotantoon. Avainsana on rahoituksen välittäjät – luotonanto tapahtuu pankkien kautta pienyrityksille.

Toinen olennainen lähtökohta on NIBin vakavaraisuus.

– Minulla on aina neljä, viisi kirjaa meneillään samanaikaisesti, Eriksson sanoo. Tämän haastattelun aikoihin muun muassa Norman Mailerin kirja Lee Harvey Oswaldista sekä kirja tarunomaisesta Suursaaresta.

BO GÖRAN ERIKSSON ON KAUPPAPOLITIIKAN AMMATTILAINEN

Bo Göran Eriksson on juristi ja varatuomari, mutta on toiminut lähinnä kauppapoliittisissa tehtävissä. Euroopan yhdentymistä hän opiskeli jo varhain Amsterdamin Eurooppainstituutissa. Sama aihe on jatkunut koko uran ajan esimerkiksi Ulko-ministeriön kauppapoliittisella osastolla ja EFTAssa.

Kauppa- ja teollisuusministeriön markkinaosaston ylijohtajana pitkään toiminut Eriksson vastaa muun muassa Euroopan yhdentymiseen liittyvistä kysymyksistä, kilpailu- ja kuluttaja-asioista, matkailusta ja viennin edistämisestä.

Erikssonin monista kansainvälisistä tehtävistä voidaan mainita jäsenyys Suomen EU-jäsenyysneuvotteluista vastanneessa valtuuskunnassa vuosina 1992–1994. Kansallisella tasolla Eriksson toimii muun muassa Matkailun edistämiskeskuksen puheenjohtajana.

Yksi tärkeimmistä viimeaikaisista tehtävistä on liittynyt uuteen matkailun edistämisstrategiaan.

– Uusi tekniikka muuttaa alaa nopeasti. Matkaesitteiden aika on pian ohi – niiden sijaan tulevat call centerit ja Internet. Internetin nykyiset hakumahdollisuudet eivät ole toimivia tavallisen kuluttajan kannalta, joka etsii tietoa matkakohteista ja matkareiteistä. Koko matkailualaa koskevan yhtenäisen eurooppalaisen järjestelmän tarve on suuri, Eriksson sanoo.

Tätä asiaa selvittää parhaillaan korkeimmalla eurooppalaisella tasolla – IT-alasta vastaavan EU-komissaarin Erkki Liikasen toimistossa. Bo Göran Erikssonin aloitteesta.

» Perhaps the demand for solvency has even been too high. «

- Ehkä vakavaraisuusvaatimus on ollut liiankin suuri. Olemme siksi pyrkineet kasvattamaan lainavolyymia – siis ottamaan hieman suuremman riskin. Tarkoituksena ei saa olla vain rahan kerääminen.

Näihin suuriin volyymeihin ja vaativiin hankkeisiin suhteutettuna NIBin henkilöstömäärä, noin 140 työntekijää, on hyvin vaatimaton. Erikssonin mielestä on suhtauduttava avoimesti siihen, että henkilöstömäärää lisätään jonkin verran jos pankki ryhtyy yhä monitahoisempaan toimintaan, esimerkiksi Venäjällä.

Mihin olette kaikkein tyytyväisin puheenjohtajakautenne aikana?

– Siihen, että pankki on etsinyt aktiivisesti uusia suuntia ja että muutostyö on saanut vastakaikua hallituksessa ja omistajien keskuudessa.

Eräs kysymys, johon on otettava kantaa mitä pikimmiten, on NIBin suhde Baltian maihin. Pohjoismaiden neuvoston konservatiiviryhmä on ehdottanut, että maat saisivat neuvoston jäsenyyden.

– Vielä luonnollisempi kysymys on itse asiassa Baltian maiden jäsenyys NIBissä. Tähän kysymykseen tulemme törmäämään jo piakkoin, viimeistään silloin kun Baltian maista tulee EU:n ja EIB:n jäseniä, mikä voi tapahtua jo vuonna 2004. Mitä ajankohtaisin on silloin kysymys: Mikä on Pohjola? Onko lähtökohtanamme klassi-

nen vai maantieteellinen käsite? Pidämmekö baltteja sukulaisina vai emme?

Myös kielikysymys tulee ajankohtaiseksi. Mitä kieltä pankissa käytetään, jos uusia maita tulee mukaan?

– Tämä kysymys nousee varmasti esiin ja on laatuun sellainen, että sen pitäisi voida herättää kiinnostusta korkeimmalla poliittisella tasolla Pohjoismaissa. Puhtaasti teknisellä tasolla tällainen pankin perustan laajeneminen ei olisi mikään suuri asia. Baltian maat ovat pieniä, eivätkä ne muuttaisi mainittavasti pankin rahoitusrakennetta. Joten kysymys on ennen kaikkea poliittinen.

– Evästyksenä puheenjohtajakauteni loppuksi voisin kehottaa pureutumaan näihin ongelmiin tosissaan. Jos minkäänlaista aloitetta ei tehdä suhteellisen pian – samaan aikaan kun Baltian maiden EU-jäsenyysprosessi etenee yhä pidemmälle – voi olla, että ovet sulkeutuvat Pohjoismaiden osalta, Bo Göran Eriksson sanoo. ■

Tilinpäätösraportoinnin avoimuus lisääntyy

Henrik Schütt

Uusi laskentakäytäntö on kevästä 2000 ollut koko NIBiä koskeva uudistushanke. Kuvassa vasemmalta Stina Kontro, Marja Tikka, Joneta Danielsson ja Bo Heide-Ottosen, takana Torben Nielsen (vas.) ja Kaare Andersen.

YRITYSTEN TILINPÄÄTÖSRAPORTOINTIA

koskevia vaatimuksia on tiukennettu. IAS-tilinpäätösstandardit, International Accounting Standards Boardin kehittämät kansainväliset standardit, tulevat pakollisiksi EU-alueen listatuille yhtiöille 2005 lukien, tietyissä tapauksissa viimeistään 2007. Siirtyminen uuteen tilinpäätösnormistoon on siis ajankohtaista monissa yrityksissä. Uusien standardien käyttöönotto on kuitenkin laaja prosessi, joka edellyttää huolellista valmistelua jokaisessa yrityksessä. Valmistelut kannattaa siksi aloittaa hyvissä ajoin.

NIB on vuodesta 1994 alkaen laatinut IAS-tilinpäätöksen. Tilikauden 2001 tilinpäätöksessä NIB on ensimmäisenä pohjoismaisena pankkina soveltanut myös IAS 39 -standardia, joka lisää merkittävästi käyvän arvon käyttöä rahoitusinstrumenttien kirjanpidollisessa käsittelyssä.

NIBIN IAS-PROJEKTI on ollut urauurtava hanke, joka on toteutettu kiinteässä yhteistyössä finanssiosaston, riskienhallintaosaston, IT-osaston sekä pankin johdon kanssa.

Ulkopuolisena erityisasiantuntijana on ollut KHT-tilintarkastaja Marja Tikka Ernst & Youngilta. Projektin toteuttaminen on edellyttänyt saumatonta yhteistyötä kaikkien osapuolien välillä.

NIBin laskentapäällikkö Stina Kontro pitää projektia hyvin vaativana mutta mielenkiintoisena.

– Laskentakäytännön muuttumisen myötä olemme joutuneet kehittämään NIBille uusia laskentakäytäntöjä ja -malleja. Standardin soveltamiseen liittyvien valmiiden käytäntöjen puuttuminen on vaatinut runsaasti työtä ja harkintaa, jossa Marja Tikan panoksesta on ollut merkittävää apua, Stina Kontro kertoo. On ollut erityisen haasteellista kuulua niiden ensimmäisten yritysten joukkoon, jotka soveltavat uutta IAS 39 -standardia. Jo nyt olemme havainneet, että valitsemamme ratkaisut kiinnostavat muita, saman standardin käyttöönottoa valmistelevia yrityksiä.

Uuden laskentakäytännön tavoitteena on yritysten tiedottamiseen liittyvän avoimuuden ja tilinpäätöstietojen vertailukelpoisuuden lisääminen. IAS-tilinpäätös an-

taa selkeämmän kuvan yrityksen kannattavuudesta ja toimintaan liittyvistä riskeistä. Kaikki tilinpäätösraportit osavuositiedot mukaan lukien täytyy laatia IAS-käytännön mukaisesti.

IAS 39 –STANDARDIN pääasiallinen vaikutus liittyy uuteen johdannaissopimusten arvostamistapaan, jonka mukaan kaikki johdannaiset merkitään taseeseen käypiin arvoihin. Tätä sovellettiin NIBissä ensimmäisen kerran vuoden 2001 tilinpäätöksessä.

Stina Kontron mielestä IAS 39:n vaikutukset NIBin tilinpäätöslukuihin ovat suhteellisen vähäisiä. Rahoitusinstrumenteille tunnusomainen volatiliiteetti tulee kuitenkin aiempaa selkeämmällä tavalla esille. IAS 39 sallii myös suojauslaskennan soveltamisen tietyissä tilanteissa, ja tämä tarkoittaa NIBissä sitä, että tulosvaikutukset pysyvät mahdollisimman pieninä.

– IAS myös kasvattaa tilinpäätöksen liitetietojen merkitystä. Olemme esittäneet IAS 39 -vaikutukset erillisinä erinä, kertoo Joneta Danielsson NIBin laskentaosastolta. Uusi tilinpäätös ottaa huomioon nykyisen markkinatilanteen, kun taas aikaisempi tilinpäätöskäytäntö kertoi pikemminkin menneen ajankohdan toteutumatiiedot.

MARJA TIKKA kuuluu projektin avainhenkilöihin. Hän on Pohjoismaiden tunnetuimpia IAS-asiantuntijoita.

– IAS-projekti on onnistunut NIBissä hyvin, ja se johtuu suurelta osin siitä, että valmistelut aloitettiin hyvissä ajoin, hän sanoo. Projektissa viimeistään käsitettiin, että yritysten siirtyminen uuteen tilinpäätöskäytäntöön on merkittävä panostus koko organisaatiolta. Saadut hyödyt ovat suuret, sillä osallistuvilta yksiköiltä edellytetään laaja-alaisempaa ymmärrystä toistensa toiminnoista ja toimintojen keskinäisistä vaikutuksista.

Marja Tikan kanssa samaa mieltä ovat finanssiosaston Torben Nielsen ja Kaare Andersen.

– Finanssiosastolla nähdään, kuinka toteutuneet liiketapahtumat heijastuvat kirjanpitoon. Taloushallinnolle IAS 39 ei ole pelkkä laskentatavan muutos, vaan käytännössä se muuttaa koko ajattelutavan. Kaikki tämä on omiaan edistämään ja vahvistamaan pankin liiketoimintaa. ■

Ympäristökysymykset ajankohtaisia rahoituslaitoksille

On sekä lainansaajan että lainanantajan etujen mukaista, että hankkeesta tehdään perusteellinen ympäristöanalyysi. Hyvin tehty arvio ympäristövaikutuksista säästää rahaa ja pienentää luottotappio- riskejä. Tämä todettiin NIBin järjestämässä ympäristöseminaarissa Kööpenhaminassa keväällä.

10 PROSENTTIA RAHOITUKSEN VÄLITTÄJILLE

Rahoituksen välittäjille myönnettyjen lainojen osuus oli noin kymmenen prosenttia NIBin Tanskaan suuntautuneesta antolainauksesta vuonna 2001; koko pankin osalta osuus oli seitsemän prosenttia. Antolainaus tanskalaisille rahoituksen välittäjille on kasvanut tasaisesti 1990-luvun puolivälistä lähtien, ja vuoden 2001 lopussa lainakanta oli noin 120 miljoonaa euroa.

HANKE, JONKA YMPÄRISTÖRISKIT ovat jääneet arvioimatta, voi tulla molemmille osapuolille kalliiksi. Max L. Jepsen Advokatkontoretista Tanskan Juelsmindestä ja NIBin ympäristöanalyttikko Roland Randefelt kertoivat seminaarissa esimerkkejä antolainaustoimintaan liittyvistä ympäristöriskeistä. Kun yritys ostaa tontin, sen on muun muassa selvitettävä, mitä tontilla on aikaisemmin tehty. Jos siellä on esimerkiksi ollut vuotava öljysäiliö, joka on saastuttanut maaperää, ostaja voidaan velvoittaa kantamaan vastuu maaperän puhdistuksesta, mistä saattaa aiheutua useiden satojen Tanskan kruunujen lasku. Pankille voi puolestaan tulla luottotappioita. Korvausvastuun vuoksi on sekä pankin että lainansaajan etujen mukaista selvittää tontin historia ennen kuin laina myönnetään ja sopimus tehdään.

NIBIN KÖÖPENHAMINASSA järjestämään ympäristöseminariin osallistui pankin käyttämiä tanskalaisia ja ruotsalaisia rahoitus-

tuksen välittäjiä, ja sen tarkoituksena oli esitellä pankin ympäristöpolitiikkaa ja keskustella antolainaustoimintaan liittyvistä ympäristökysymyksistä. Rahoituksen välittäjät ovat paikallispankkeja ja alueellisia laitoksia, jotka lainaavat edelleen NIBin myöntämiä varoja. NIB on jo useita vuosia työskennellyt ympäristökysymysten parissa tiettyjä periaatteita noudattaen. Ne on nyt koottu yhteen ympäristöpolitiikaksi eli viralliseksi asiakirjaksi, joka ohjaa NIBin antolainaustoimintaa ympäristökysymysten osalta.

– Tämä oli ensimmäinen kerta, kun NIB järjesti tällaisen seminaarin tanskalaisille ja ruotsalaisille pankkialan yhteistyökumppaneilleen. Meille on tärkeää, että rahoituslaitokset, joiden kanssa teemme yhteistyötä, saavat tietää meidän painottavan ympäristökysymyksiä. Lisäksi saimme tilaisuuden esitellä ympäristöpolitiikkaamme. Harvoilla alueellisilla pankeilla on yhtä yksityiskohdainen ympäristöpolitiikka kuin NIBillä,

Pamela Schönberg

Roskilde Bank on yksi tanskalaisista rahoituksen välittäjistä, joiden kanssa NIB tekee yhteistyötä. Vas.: NIBin apulaisaluepäällikkö Henrik Michaelsen, Roskilde Bankin luottopäällikkö Knud Nielsen ja NIBin Tanskan aluepäällikkö Per Klaumann.

joten pidämme toivottavana, että ne käyttävät hyväkseen meidän ympäristöpolitiikastamme saamiaan ideoita, sanoo Per Klaumann, NIBin Tanskan aluepäällikkö.

ROSKILDE BANK ON YKSI suurimmista rahoituksen välittäjistä, joiden kanssa NIB tekee yhteistyötä Tanskassa. Tähän mennessä NIBin Roskilde Bankille myöntämiä lainoja on käytetty ennen kaikkea ympäristöä hyödyttävien hankkeiden rahoitukseen.

– NIBin puitelutoilla olemme muun muassa rahoittaneet jätteenkeräyksen ja jätehuoltoon liittyviä hankkeita Roskilten kunnassa ja sen ympäristössä. Lisäksi rahoitusta ovat saaneet muutamat tuulivoimaan liittyneet hankkeet, kertoo luottopäällikkö Knud Nielsen. Ympäristönäkökohtien merkitys rahoittamissamme hankkeissa lisääntyy entisestään, hän jatkaa.

NIB KANNUSTAA rahoituksen välittäjiä ottamaan huomioon ympäristönäkökohdat kaikissa hankkeissa ja ennen kaikkea niissä hankkeissa, jotka rahoitetaan NIBin myöntämin varoin. Tämä on myös yksi NIBin ympäristöpolitiikan kohdista. ■

Max L. Jepsenin ja Roland Randefeltin esitysten lisäksi seminaarissa kuultiin Nils Thorsenin (Ernst & Young) puheenpuoro aiheesta kuinka yritysten ympäristötiedot voidaan varmentaa ns. Environmental Due Diligence -arvioinnin avulla, Charlotte Thyn (Tanskan ympäristöhallitus) puheenpuoro aiheesta ympäristöraportti ja Else Nyvang Andersenin (Lønmodtagernes Dyr-tidsfond, LD) puheenpuoro aiheesta ympäristönäkökohdat yhtenä tekijänä investointipäätöksissä.

NIBIN YMPÄRISTÖPOLITIIKAN KULMAKIVET

Ympäristökysymykset selvitetään jokaisen lainahakemuksen yhteydessä

Kaikkiin investointihankkeisiin liittyy ympäristöriskejä ja -vastuita. Ympäristönäkökohtien arviointi on tärkeä osa kaikkien niiden hankkeiden valmistelua, jotka NIB tutkii mahdollisen rahoituksen myöntämistä varten. Vahvistetun käytännön mukaan ympäristönäkökohdat selvitetään jokaisen yksittäisen lainapäätöksen yhteydessä.

Ympäristöinvestointeja suositaan

NIB suosii investointeja, jotka vähentävät päästöjä tai muita ympäristöongelmia joko suoraan tai epäsuorasti. Hankkeita arvioitaessa pidetään erityisen tärkeänä positiivisia ympäristövaikutuksia. NIB asettaa etusijalle ympäristöinvestoinnit, jotka vähentävät yli valtioiden rajojen kulkeutuvia saasteita Pohjoismaissa ja lähi-alueilla.

Ympäristölainsäädäntöä ja kansainvälisiä sopimuksia sovelletaan

Kaikkien NIBin rahoittamien hankkeiden on oltava aina kohdemaan ympäristölainsäädännön sekä sovellettavien kansainvälisten ympäristösopimusten ja -standardien mukaisia. Lisäksi niillä on oltava kaikki tarvittavat ympäristöluvut. NIB ei osallistu sellaisten hankkeiden rahoitukseen, jotka todennäköisesti ovat tai tulevat olemaan ristiriidassa sovellettavissa olevien sääntöjen tai standardien kanssa tai jotka eivät muuten täytä vaatimuksia, jotka NIB asettaa ympäristön kannalta hyväksyttävälle hankkeelle. NIB voi tarvittaessa vaatia hankkeen ympäristövaikutusraportin jos kansalliset säännöt ovat riittämättömiä.

Ympäristönäkökohdat otetaan huomioon

Lainatessaan varoja rahoituksen välittäjille NIB toimii sen puolesta, että välittäjät ottavat huomioon rahoitettavien hankkeiden ympäristövaikutukset ja -riskit yleensä ja erityisesti niiden hankkeiden osalta, joita rahoitetaan NIBin myöntämillä puitelutoilla.

Ympäristöpolitiikan yhdeksän kohtaa on luet-tavissa kokonaisuudessaan osoitteessa http://www.nib.int/en/1_envir3.html.

Mekong Enterprise Fund tulee osallistumaan Mekongin alueen yritysten rahoittamiseen. Mekong-joki on tuotantoyrityksille tärkeä kuljetusväylä.

NDF mukaan investointirahastoon Kaakkois-Aasiassa

Tukemalla pieniä ja keskisuuria yrityksiä Mekong Enterprise Fund pyrkii lisäämään työtilaisuuksia Kaakkois-Aasiassa asuville köyhille. Investoinnit on määrä tehdä työvoimavaltaisiin yrityksiin, ja niiden tarkoituksena on kannustaa raaka-aineiden käytön tehostamiseen tähtäävien menetelmien käyttöönottoa.

NDF ON PÄÄTTÄNYT sijoittaa Mekong Enterprise Fund -nimiseen rahastoon (MEF), jonka päätoimipaikka on Ho Chi Minh Cityssä Vietnamsissa. MEF on investointirahasto, joka tulee toimimaan kolmessa Kaakkois-Aasian maassa: Laosissa, Kambodzassa ja Vietnamsissa. Nämä maat painottavat entistä enemmän yksityisen sektorin merkitystä taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen moottorina. Heikko rahoitussektori rajoittaa suotuisaa kehitystä, mikä koettelee ensisijaisesti pieniä ja keskisuuria yrityksiä. MEF aikoo siksi keskittyä tukemaan rahallisesti juuri tätä elinkeinoelämän osaa.

Aloitteen Mekong Enterprise Fundin perustamisesta teki Aasian kehityspankki (ADB). NDF:n sijoitus rahastoon on 4 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria. Myös suomalainen Finnfund osallistuu MEF:n rahoitukseen. Finnfundin ja NDF:n osallistuminen merkitsee vahvaa pohjoismaista läsnäoloa rahastossa.

MEF tulee ensisijaisesti välittämään

oman pääoman rahoitusta Mekongin alueen pienille ja keskisuurille yrityksille. Investoinnit tehdään yrityksiin, jotka ovat aktiivisia työvoimavaltaisilla aloilla. MEF tulee myös keskittymään yrityksiin, jotka pystyvät parantamaan ja tehostamaan raaka-aineiden käyttöä.

MEF:n tavoitteena on hankkia työtä kouluttamattomalle työvoimalle, joka kuuluu usein köyhimpään väestönosaan. Tarkoituksena on luoda taloudellinen ja sosiaalinen suojaverkko työntekijöille ja heidän perheilleen. Pienet ja keskisuuret yritykset olemassa olevien markkinoiden ja raaka-ainelähteiden lähellä ovat Laosin, Kambodzan ja Vietnamin kaltaisissa köyhissä maissa usein ainoa työllistymismahdollisuus taloudellisesti ja sosiaalisesti muita heikompiaisille miehille ja naisille.

MEF tulee myös osallistumaan alueellisen kehityksen tukemiseen näissä kolmessa maassa ja edistämään yritysten toimintaa kaikkein köyhimmillä alueilla. Rahaston arvioidaan toimivan 10 vuotta. ■

Pohjoismaiden Kehitysrachasto (NDF) voi antaa ilman valtion takausta rahallista tukea kehitysmaissa toteutettaville yksityisen sektorin hankkeille. Sen panostuksiin kuuluvat suorat investoinnit, joiden painopisteenä on etenkin infrastruktuuri, sekä puiteluotot ja sijoitukset riskipääomarahastoihin.
www.ndf.fi

Lainoilla ja koulutuksella puhtaampaa tuotantoa

NEFCON UUSIUTUVA, puhtaampaa tuotantoa (Cleaner Production) koskeva luottolimiitti tarjoaa edullista rahoitusta Baltiassa ja Luoteis-Venäjällä toteutettaviin hankkeisiin. Luottolimiitti on 50 miljoonaa Tanskan kruunua, ja yksittäiset lainasummat vaihtelevat 50 000 ja 200 000 euron välillä.

Lainoja myönnetään investointeihin, jotka johtavat taloudellisiin ja ympäristöön liittyviin säästöihin niin, että investointi maksaa itsensä takaisin enintään kolmessa vuodessa. Lainojen takaisinmaksuaika on enintään neljä vuotta. NEFCO on tähän mennessä hyväksynyt kolmisenkymmentä teollisuushanketta, jotka on valmisteltu yhteistyössä yritysten ja paikallisten Cleaner Production -keskusten kanssa, pääasiassa Liettuassa.

Lisätäkseen kiinnostusta puhtaampaan tuotantoon myös Virossa ja Latviassa NEFCO on käynnistänyt konsulteille ja hankkeiden kehittäjille suunnatun koulutusohjelman. Tavoitteena on valmistella ja kehittää puhtaampaan tuotantoon liittyviä hankkeita. Ohjelma toteutetaan vuonna 2002 yhteistyössä Norjan ja Suomen ympäristöviranomaisten kanssa, ja siihen kuuluu kolme osiota – yksi jokaisessa Baltian maassa. Jokainen osio kestää kolme päivää.

Ohjelma on herättänyt suurta kiinnostusta, ja siihen osallistuu kolmisenkymmentä konsulttia. Koulutusohjelmaa johtava norjalainen konsulttiyritys on kehittänyt mallin, jonka pohjalta on tarkoitus laatia hankkeisiin liittyviä liiketoimintasuunnitelmia. Ajatuksena on, että osallistujat kehittelevät yksityiskohtaisen liiketoimintasuunnitelman muodossa olevan konkreettisen hanke-ehdotuksen. Olennainen osa liiketoimintasuunnitelmaa ovat tiedot

NEFCO haluaa herättää Baltiassa ja Venäjällä sijaitsevien yritysten kiinnostuksen puhtaampaan tuotantoon tarjoamalla niille lisää tietoa. Se on käynnistänyt koulutusohjelman, jonka tarkoituksena on laatia ympäristöä kuormittamattomia hankkeita koskevia liiketoimintasuunnitelmia.

Baltian maiden yrityksillä on mahdollisuus investoida puhtaampaan tuotantoon NEFCOn uuden luottolimitin ansiosta. Kaunasissa Liettuassa sijaitseva huonekalutehdas Kauno Baldai on uudistanut ilmanvaihtojärjestelmänsä ja pystynyt näin vähentämään energiankulutusta sekä pöly- ja hiilidioksidipäästöjä ilmaan.

investoinnin myönteisistä ympäristövaikutuksista, tiedot hankkeen mukanaan tuomista muista säästöistä sekä yksinkertainen kannattavuuslaskelma.

Tarkoituksena on, että projektiyhtiön johto ja NEFCO voisivat käyttää näitä tietoja päätöksenteon perustana. NEFCO arvioi vastaanottavansa koulutusohjelman välittömänä seurauksena kymmenkunta lainahakemusta sellaisten investointien rahoittamiseksi, joilla edistetään puhtaampaa tuotantoa ja sen myötä päästöjen vähentämistä Itämeren alueella. ■

Pohjoismaiden Ympäristörahoitusyhtiö (NEFCO) rahoittaa ympäristöhankkeita Keski- ja Itä-Euroopan maissa. NEFCO rahoittaa sekä yksityisen että kunta-sektorin hankkeita joko osakesijoituksin tai myöntämällä lainoja.
www.nefco.org

Pietarin puhdistamohanke edistyi merkittävästi

SWTP Construction Oy, jonka omistavat rakennusyhtiöt NCC, Skanska ja YIT, sekä venäläinen projektiyhtiö Nordvod allekirjoittivat toukokuussa sopimuksen Pietarin lounaisen jätevedenpuhdistamon rakentamisesta valmiiksi ja puhdistamon hoidosta. Tämä merkitsee suurta edistysaskelta hankkeelle. Nordvodin omistavat edellä mainitut rakennusyhtiöt, kaupungin vesi- ja jätevesiyhtiö Vodokanal sekä NEFCO.

Rakennustyöt alkavat suunnitelmien mukaan syksyllä ja valmistuvat vuonna 2005. Puhdistamon valmistuttua lähes miljoonan asukkaan jätevedet, jotka nyt pääsevät puhdistamattomina Suomenlahteen, tullaan puhdistamaan. Puhdistamon rakentaminen on pisimmälle edennyt pohjoisen ulottuvuuden ympäristökumppanuuden (NDEP) puitteissa toteutettava hanke. ■

Henrik Schütt

NIBin NDEP-työryhmä. Istumassa (vas.) Oddvar Sten Rønsen, Heidi Syrjänen, Martin Relander ja Christer Björklund. Seisomassa Roland Randefelt ja Tord Holmström.

Clas Grunsten/Bildhuett

Ympäristöpalkinto luovutetaan HUDF:lle maailman vesiviikon yhteydessä Tukholmassa.

Liettualaiselle HUDF:lle ruotsalainen ympäristöpalkinto

Liettuan valtion omistamalle HUDF-säätiölle (Housing and Urban Development Foundation) on myönnetty ruotsalainen ympäristöpalkinto Swedish Baltic Sea Water Award 2002 säätiön ympäristönsuojeluun liittyvistä panoksista Itämerellä ja Liettuassa. HUDF:n tehtävänä on varmistaa kunnallisten infrastruktuurihankkeiden rahoitus ja toteutus Liettuassa. Säätiö on osallistunut mm. energiatehokkuuden lisäämiseen ja jätevedenpuhdistukseen liittyviin hankkeisiin. Hankkeiden kautta HUDF on edistänyt ympä-

ristönäkökohdat huomioon ottavan kunnallisen infrastruktuurin kehittämistä ja maan ympäristötilanteen paranemista. NIBin HUDF:lle myöntämällä puiteluotoilla on rahoitettu osittain mm. erästä energiatehokkuuden lisäämiseen liittyvää hanketta, jonka yhteydessä yli 100 koulua kunnostettiin (katso joulukuun 2001 Bulletin). Ympäristöpalkinto luovutetaan HUDF:lle vuotuisen maailman vesiviikon yhteydessä Tukholmassa elokuussa. ■

Lisää lainoja naisyrittäjille

NIB tukee taas virolaisia ja liettualaisia yrittäjä-naisia uusilla puiteluotoilla. NIB on sopinut yhden virolaisen ja kahden liettualaisen pankin kanssa miljoonan euron lainaohjelmista, joilla rahoitetaan pk-yritysten naisyrittäjyyttä edistäviä hankkeita.

Puiteluottojen toisena rahoittajana on Euroopan neuvoston kehityspankki (CEB). Syksyllä on tarkoitus tutkia, onko myös Latviassa tarvetta uudelle puiteluotolle. Liettuan saamat lainat ovat osa Suomen ulkoministeriön käynnistämää suurehkoa yhteistyöohjelmaa, joka koskee naisyrittäjyyttä. Suomen ulkoministeriö antaa myös teknistä apua, joka kanavoidaan NIBin ja CEB:n kautta pankeille ja ohjelmaan osallistuville yrittäjille.

Uudet puiteluotot ovat jatkoa lainaohjelmille, joista sovittiin virolaisen Sampo Pankin (entinen Optiva Bank), liettualaisen Sampo Bankasin (entinen Lithuanian Development Bank) ja latvialaisen Hansabankin kanssa syksyllä 1999. Aiemmat lainaohjelmat saivat alkunsa hankeideasta, jonka NIB esitteli "Naiset ja demokratia" -konferenssissa Reykjavikissa samana vuonna. Ohjelmat herättivät suurta huomiota, ja niihin varatut varat käytettiin kokonaan jo vuonna 2000. Lainoja myönnettiin yhteensä 44 hankkeeseen Virossa, Latviassa ja Liettuassa yrityksille, jotka toimivat mm. hammashoidon, apteekkitoiminnan, huonekalujen valmistuksen, keramiikan tuotannon ja koulutuksen parissa. ■

NIB on laskenut
liikkeeseen lainoja
Uridashi-markkinoilla.

VARAINHANKINTA

Kysyntä voimakasta Japanissa

Japanin pääomamarkkinat ovat olleet NIBin tärkein rahoituslähde vuoden 2002 alussa: niiden osuus koko varainhankinnasta on 29 prosenttia. Muita suuria emisioita tehtiin myös Hongkongin dollari-määräisenä (miljardi dollaria eli noin 150 miljoonaa euroa) ja Taiwanin dollarimääräisenä (5 miljardia dollaria eli noin 165 miljoonaa euroa).

Japanissa NIB on laskenut liikkeeseen myös yleisölle suunnattuja lainoja ns. Uridashi-markkinoilla, jotka ovat olleet hyvin

aktiiviset vuoden neljän ensimmäisen kuukauden aikana. Uridashi-markkinoilla NIB laski liikkeeseen lainoja yhteensä 174 miljoonan Australian dollarin, 104 miljoonan Yhdysvaltain dollarin ja 105 miljoonan euron arvosta.

Vuoden neljän ensimmäisen kuukauden aikana pankin varainhankinta kansainvälisiltä pääomamarkkinoilta oli noin 1 203 miljoonaa euroa. Se on noin 40 prosenttia pankin koko vuoden varainhankintaohjelmasta. ■

Nomaan
ul Haque

Markus
Rosenström

Friðrik
Andersen

Karl-Johan
Lehtinen

Arnthor
Thordarson

Anneli
Holmberg

NIMITYKSIÄ

Seija Hallavo (FIN) on nimitetty apulaisjohtajaksi pankin IT-osastolla, jossa hän jatkaa osastopäällikkönä.

Nomaan ul Haque (UK) on nimitetty projektipäälliköksi IT-osastolle, ja hän tulee lähinnä kehittämään uusia tietojärjestelmiä pankille.

Sigurður Ingólfsson (IS) on nimitetty lainakäsittelijäksi kansainvälisen osaston Keski- ja Itä-Euroopan alueesta vastaavaan yksikköön, NDEP-projektiorganisaatioon. Hän työskenteli aiemmin NIBin riskienhallintaosastolla.

Markus Rosenström (FIN) on nimitetty teknologiapäälliköksi IT-osastolle. Hän työskenteli aiemmin Modirum Oy:ssä.

Johan Wallin (FIN) on nimitetty pankin analyysiosaston osastopäällikön sijaiseksi siksi aikaa, kun osastopäällikkö **Oddvar Sten Rønsen** (N) johtaa pankin NDEP-projektiorganisaatiota.

Pankin finanssiosastolla on **Jón Thorsteinsson** (IS) ja **Patrik Wainio** (FIN) ylennetty senior salkunhoitajaksi ja **Magnús Thór Ágústsson** (IS) senior finanssianalytikoksi.

POHJOISMAIDEN RAHOITUSRYHMÄ

Friðrik Andersen (IS) on NEFCOn projektihallintoyksikön uusi Manager, Project Administration. Hän työskenteli aiemmin islantilaisessa Össur-yhtiössä.

Karl-Johan Lehtinen (FIN) on NEFCOn uusi Senior Manager, Environmental Affairs. Hän työskenteli aiemmin Suomen ympäristötutkijaryhmässä.

Elisabet Paulig-Tønnes (FIN) on NEFCOn projektihallintoyksikön uusi Senior Manager, Project Administration.

Arnthor Thordarson (IS) on Pohjoismaiden Kehitysrachaston NDF:n uusi aluepäällikkö, Afrikka. Hän on työskennellyt aiemmin mm. Landsbanki Íslandsissa ja EBRD:ssä Lontoossa.

Anneli Holmberg (FIN) on nimitetty aluepäälliköksi Nopefiin, päävastuualueenaan islantilaiset ja tanskalaiset yritykset. Hän työskenteli aiemmin Ericssonilla Suomesa.

NIBin toiminta

Pohjoismaiden Investointipankki (NIB) rahoittaa investointihankkeita sekä Pohjoismaissa että niiden ulkopuolella.

NIB on viiden Pohjoismaan omistama kansainvälinen rahoituslaitos, joka toimii pankkiperiaatteita noudattaen. Omistajat valitsevat edustajat pankin hallitukseen ja valvontakomiteaan.

NIB tarjoaa asiakkailleen pitkäaikaisia luottoja ja takauksia kilpailukykyisin markkinaehdoin. Varat antolainaukseen NIB hankkii kansainvälisiltä pääomamarkkinoilta. NIBin obligaatioilla on paras mahdollinen luottokelpoisuus, AAA/Aaa, johtavilta luottokelpoisuusluokituslaitoksilta (Standard & Poor's ja Moody's).

NIBin pääkonttori on Helsingissä ja muut konttorit sijaitsevat Kööpenhaminassa, Osllossa, Reykjavikissa, Tukholmassa ja Singaporessa. Pankin palveluksessa on noin 140 henkeä kaikkialta Pohjoismaista. ■

NIB RAHOITTA

NIB rahoittaa yksityisiä ja julkisia pohjoismaista taloudellista yhteistyötä edistäviä hankkeita. Rahoitusta myönnetään mm. investointeihin, jotka turvaavat energiahuoltoa, parantavat infrastruktuuria tai tukevat tutkimusta ja tuotekehitystä. Ympäristöä parantavat investoinnit Pohjoismaissa ja niiden lähialueilla ovat etusijalla.

NIB voi myös myöntää luottoja työllisyyttä edistäviin ulkomaisiin investointeihin Pohjoismaissa.

NIB rahoittaa erilaisia kansainvälisiä hankkeita sekä kehittyvien maiden markkinoilla että OECD:n alueella. Pankki myöntää lainaa hankkeille, jotka tukevat Pohjoismaiden lähialueiden taloudellista kehitystä. Lisäksi se rahoittaa eri puolella maailmaa investointeja, joissa on sekä vastaanottajamaan että Pohjoismaiden intressi.

Luotonannon lisäksi NIB myöntää takauksia pohjoismaisille hankkeille.

POHJOISMAISET LUOTOT

INVESTOINTILUOTOT

NIB myöntää keski- ja pitkäaikaisia luottoja, joiden laina-aika on 5-15 vuotta. Luotto voidaan myöntää eri valuutoissa, kiinteällä tai vaihtuvalla markkinaehtoisella korolla. NIB voi rahoittaa korkeintaan puolet hankkeen kokonaiskustannuksista.

NIB rahoittaa hankkeita seuraavilla aloilla:

- tehdasteollisuus, mm. laiteinvestointeja,

- infrastruktuuri, energiahuolto, liikenne, televiestintä, vesihuolto ja jätehuolto,
- ympäristönsuojelu, sekä yksityisellä että julkisella sektorilla,
- tutkimus ja kehitys,
- pohjoismaiset yritysostot,
- ulkomaiset investoinnit Pohjoismaissa.

ALUEELLISET LUOTOT

Luotot myönnetään kansallisille aluepoliittisille luottolaitoksille elinkeinoelämän kehittämiseksi.

KANSAINVÄLISET LUOTOT

NIBin kansainvälisen antolainauksen ydin ovat projekti-investointiluotot (PIL). Luotot ovat pitkäaikaisia – jopa 20 vuotta – hankkeisiin, joita toteutetaan kehittyvillä markkinoilla Aasiassa, Lähi-Idässä, Keski- ja Itä-Euroopassa, Latinalaisessa Amerikassa sekä Afrikassa.

Luotto myönnetään yleensä asianomaiselle valtiolle tai julkiselle rahoituslaitokselle. Luottoja myönnetään myös ilman valtion takausta, lähinnä yksityisen sektorin infrastruktuuri-investointeihin. Luottoa voidaan myöntää jopa puolet hankkeen kokonaiskustannuksista. Lainat voidaan käyttää kaikenlaisten hankekustannusten, myös paikalliskustannusten, rahoittamiseen.

Luotot myönnetään markkinaehtoisella korolla ja asiakkaan toivomassa valuutassa. Tähän mennessä projekti-investointiluot-

toja on myönnetty hankkeisiin noin 40 maassa.

NIB myöntää luottoja myös pohjoismaisten yritysten investointeihin – mm. yhteisyrityksiin ja yritysostoihin – OECD:n alueella ja Baltian maissa.

POHJOISMAIDEN LÄHIALUEET

Pohjoismaiden lähialueiden julkisen sektorin ja yksityissektorin infrastruktuurihankkeiden rahoitus on NIBissä etusijalla.

Julkiset ja yksityiset ympäristöhankkeet Puolassa, Kaliningradin alueella, Virossa, Latviassa, Liettuassa sekä Luoteis-Venäjällä ovat ensisijaisen tärkeitä. Tätä tarkoitusta varten on erityislainajärjestelynä ympäristöinvestointiluotot (MIL). Hankkeiden on vähennettävä ympäristön kuormitusta ja näin ollen myös saasteiden kulkeutumista yli rajojen. Ympäristöinvestointiluottoja myönnetään yleisin luotonantoperustein valtioille, viranomaisille, laitoksille ja yrityksille.

Lisäksi NIB osallistuu hankkeiden rahoitukseen Baltiassa myöntämällä lainoja sekä balttilaisten että pohjoismaisten yritysten investointeihin Baltian maissa. ■

Antolainaus kasvoi

Vuosi 2001 oli Pohjoismaiden Investointi-pankille menestyksenkäs. Korkokate kasvoi edellisen vuoden 143 miljoonasta eurosta 147 miljoonaan euroon. Pankin vuoden 2001 tulos oli 131 miljoonaa euroa (vuonna 2000: 130 milj. euroa).

Vuoden 2001 antolainaus kasvoi merkittävästi 1 661 miljoonaan euroon (2000: 1 101). Lainakanta oli tilivuoden lopussa 10 067 miljoonaa euroa. Pankin pääomamarkkinoilta ottamat luotot kohosivat 2 099 miljoonaan euroon. Tilikauden päättyessä pankin velkakirjaperusteinen varainhankinta kohosi yhteensä 12 298 miljoonaan euroon. Taseen loppusumma oli tilivuoden lopussa 15 024 miljoonaa euroa. Hallitus esittää pankin omistajille, viidelle Pohjoismaalle, tilivuoden 2001 osingon määräksi 39 miljoonaa euroa, mikä vastaa vuoden 2000 osinkoa.

PANKKI LAATII TILINPÄÄTÖKSENSÄ IAS-tilinpäätösstandardin (International Accounting Standards) mukaisesti. Vuoden 2001 osalta sovelletaan uutta standardia IAS 39.

NIBin lainasalkku ja rahoitustransaktioiden salkku on kokonaisuutena ottaen laadultaan edelleen erittäin hyvä suhdanne-

laskusta huolimatta. Pankille aiheutui vuoden aikana yksittäinen 3,1 miljoonan euron suuruinen luottotappio, jota koskeva varaus kuitenkin oli tehty jo edellisen vuoden tilinpäätöksessä. Tilivuonna tehtiin luottotappiovarauksia yhteensä 0,4 miljoonaa euroa.

Pankin omistajat hyväksyivät vuoden aikana sääntömuutoksen, joka kasvattaa pankin antolainauskapasiteetin 10 miljardista runsaaseen 12 miljardiin euroon.

PANKKI OSALLISTUI VUODEN AIKANA yli 60 suurehkon pohjoismaisen investointihankkeen rahoitukseen. Suuri osa luotoista myönnettiin rajat ylittävien yritysostojen rahoittamiseen. Pankin pohjoismaisessa luotonannossa tuotantoteollisuuden osuus on merkittävin. Energia-alalla myönnettiin luottoja energiantuotantoon, sähköjakeluverkkoihin, kaukolämpöön ja biopolttoainelaitoksiin liittyviin investointeihin.

NIBin kansainvälisessä luotonannossa uusien lainojen kysyntä on televiestintäalalla edelleen suuri. Myös liikenneyhteyksien perustamiseen liittyvien investointien kysyntä kasvoi. NIB luottottaa nykyään yli kolmeakymmentä Pohjoismaiden ulkopuolista maata. ■

NIB 2001 LYHYESTI

- hyvä, vakaa tuloskehitys, tulos EUR 131 miljoonaa, korkokate EUR 147 miljoonaa
- omistajille osinkoja EUR 39 miljoonaa
- antolainaus kasvoi EUR 1 661 miljoonaan
- hyvätasoinen lainasalkku
- antolainauskapasiteetti kasvoi EUR 10 miljardista runsaaseen EUR 12 miljardiin
- Pohjoismaiset energiainvestoinnit kasvussa
- ympäristöinvestointilainat lähialueille vahvasti etusijalla
- EU:n komission ja kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa perustettu Pohjoisen ulottuvuuden ympäristökumppanuus, NDEP

AVAINLUKUJA (milj. euroa)	2001	2000
Korkokate	147	143
Tulos	131	130
Luotonanto	1 661	1 101
Uudet luottosopimukset	1 795	1 026
Varainhankinta	2 099	1 865
Lainakanta	10 067	9 288
Liikkeeseen lasketut velkakirjat	12 298	11 326
Nettolikviditeetti	2 641	2 913
Tase	15 024	13 850
Henkilökunta	137	129

Vuosikertomus omalla verkkosivustolla

NIBin vuosikertomus on nyt ensimmäistä kertaa saatavissa sähköisessä muodossa Internetissä. Painettu versio ja verkkoversio ovat sisällöltään identtiset.

Vuosikertomuksen verkkosivustolta on helppo etsiä itseä kiinnostavaa tietoa hakutoiminnon avulla. Siellä on myös sekä sisäisiä linkkejä että linkkejä NIBin kotisivulle.

Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot saa esiin helposti napsauttamalla liitetiedon numeroa, jolloin sen teksti näkyy erillisessä ruudussa.

Kaikki numerotaulukot voi ladata Excel-muodossa linkistä [Download as Excel sheet](#) (Lataa Excel-taulukkona).

Vuosikertomuksen verkkoversio on painetun version

tapaan saatavana kahdella kielellä, ruotsiksi ja englanniksi. Kielilinkki on sivun ylälaudassa, ja kielenvaihdon jälkeen esiin tulee sama luku, joka oli näkyvillä ennen kielenvaihtoa.

Jokaisella sivulla on linkki [Print this chapter](#) (Tulosta tämä luku), josta saa kätevästi tulostetuksi koko luvun. [NIB Annual Report 2001 \(pdf\)](#) voi tulostaa koko vuosikertomuksen pdf-muodossa.

VUOSIKERTOMUS <http://annual.nib.int>

NIBIN KOTISIVU <http://www.nib.int>

